

Onda andar – idealitet förvandlad till känslokyla

Nikolaj är en man med stark dragningskraft. Vacker, rik, lockande. På en impuls gifter han sig med Marja, en missbildad motbjudande tiggerska ur samhällets bottenkikt. Han njuter av skammen. Han är besatt av självplågeri. Också Pjotr är besatt. Och hans anspråk på söndring är mycket större än Nikolajs...

Författaren Fjodor Dostojevskij skrev *Onda andar* 1872, nio år före sin död. Nära 25 år hade gått sen han under tsar Nikolaj I:s regim i sista sekund benådades från en dödsdom på grund av "samhällsomstörtande verksamhet" (i själva verket ingick han i en tämligen harmlös diskussionsgrupp). Straffet omvandlades till fyra års fångläger i Sibirien. 1871-72, när *Onda andar* skrevs stod Dostojevskij fortfarande under polisbevakning.

Onda andar handlar om en grupp unga nihilister med en omstörtande politisk agenda. Ett uppmärksammat mord bland politiskt aktiva i Moskva 1869 anses vara en dokumentär utgångspunkt för *Onda andar* som är en uppgörelse med tidens ateistiska, socialistiska och nihilistiska strömningar.

Ole Anders Tandberg, som har dramatiserat och regisserat föreställningen, ser tre teman i *Onda andar*: *Människans beroende av utopiska drömmar, terrorismens födelse i Ryssland och hur en känslomässig stympad människa i en strävan efter helande istället hänger sig åt blind destruktions*.

- *Onda andar* är dels berättelsen om den ryska terrorismens födelse, om den första terrorgruppen. Om metoden att genom attentat mot människor sprida skräck och förvirring för att uppnå politiska mål, säger Ole Anders Tandberg.

- Men *Onda andar* är också en studie i något som finns hos alla människor, längtan efter det ouppnåeliga, efter utopier. Men i *Onda andar* möter vi människor som satt förgörandet i system, som väjer för varje "äkta" möte, som inte förmår närhet.

- Den här längtan efter det ouppnåeliga, efter utopierna är också historien om Ryssland. Ett land som genomgått flera revolter och där varje revolt byggd på en utopi, inte minst Sovjet. Och där varje revolt har lett till nya umbäranden och en ny despot.

- För mig är det viktigt att göra en uppsättning som både är djupt personlig och politisk. Som förhåller sig till vår samtid. Och vi lever i en tid när självmordet används som politiskt vapen och i en tid av utbredd patologisk narcissism säger Ole Anders Tandberg.

Nihilism är förnekandet av att det finns en objektiv grundval för **kunskap** och **moral**. Uttrycket lär i sin moderna användning komma från **rysk litteratur** och då i betydelsen "om Gud inte existerar så är allt tillåtet"; ett citat med härrörelse från **Dostojevskijs** roman "Bröderna Karamazov".

PRESSMEDDELANDE.

Ole Anders Tandberg är utbildad vid Dramatiska Institutet i Stockholm, Arkitekt högskolan i Oslo och Guildhall School of Music and Drama i London. Han är verksam både som dramatiker, regissör och scenograf. Han har regisserat en mängd föreställningar i Sverige och Norge. Fuglane på Det Norske Teatret samt Tre Systrar och Lång dags färd mot natt på Nationaltheatret i Oslo. Också Et deilig sted och Kjæm æiller att!, dramatiserade av Tandberg, gjorde stor succé på samma teater. Med Leif Andréé har han samarbetat vid ett flertal tillfällen tidigare, bl a i Peer Gynt på Riksteatern. Andra uppsättningar i Sverige är Brinnande ängeln och Barnet och spökerierna på Kungliga Operan i Stockholm, Brand på Göteborgs stadsteater och Alice i underlandet på Dramaten.

Simon Norrthon gör rollen som Nikolaj Stavrogin. Han kom till Unga Klara/Stockholms stadsteater 1993 och har spelat i bl a Det allra viktigaste och Irinas nya liv. Han har även regisserat, bl a pjäsen JB. På TV och film har Simon bl a medverkat i Pensionat Oskar, Naken, Bengbulan, I väntan på bruden, Det nya landet, Herr von Hancken och Gustav III:s äktenskap. Han tilldelades 1993 , Festivalpriset Gold Star som Best European Masculine Hope för sin medverkan i filmen Tala! Det är så mörkt. En film han även blev guldbaggenominerad för. 2000 fick han Guldklappan som bästa skådespelare för rollen i Ett liv i backspeglens. Man har även kunnat höra honom i P3 i humorgruppen Clownen luktar bensin.

Leif Andréé gör Pjotr Stepanovitj. Han sågs senast i Erik XIV på Stockholms stadsteater. Leif har också arbetat flitigt med film och TV och det senaste året har man kunnat se honom i bl a Den bästa av mödrar, Mun mot mun och Bang bang orangutang. Andra exempel ur hans meritlista är Om jag vänder mig om, Kaspar i Nudådalen, Beck, Livet är en schlager, Tomten är far till alla barnen, Sista kontraktet och Pelle Svanslös . Leif har även gjort ett antal roller på Riksteatern och Teater Galeasen, som han även var med att starta.

stockholms stadsteater

PRESSMEDDELANDE.

ONDA ANDAR AV FJODOR DOSTOJEVSKIJ

Dramatisering: Ole Anders Tandberg, baserad på Staffan Dahls översättning av Onda Andar och Nils Åke Nilssons översättning av Stavrogins brott
Regi: Ole Anders Tandberg
Dramaturg: Magnus Florin
Scenografi: Erlend Birkeland
Kostym: Maria Geber
Musik: Vladimir Dikanski
Koreografi: Anna Koch
Ljus: Tuve
Ljud: Michael Breschi och Håkan Åslund
Mask: Ulrika Ritter

Pjotr	Leif Andrée
Nikolaj	Simon Norrthon
Varvara	Marika Lindström
Stepan	Lars Edström
Sjatov	Jan Mybrand
Kirillov	Joakim Gräns
Liza	Sanna Krepper
Mavrikij	Steve Kratz
Dasja	Katharina Cohen
Marja	Ann-Sofie Rase
Lebjadkin	Lars Göran Persson
Fedjka	Robert Panzenböck
Marie	Bahar Pars, praktikant fr. Thsk i Sthlm
Sjigaljev	Bengt Järnblad
Virginskij	Jonas Falk
Liputin	Åke Lundqvist
Tolkatjenko	Mikael Kallin
Ljamsjin/musiker	Vladimir Dikanski

**Förhandsbild finns att hämta på www.stadsteatern.stockholm.se
Föreställningsbilder finns att hämta fr o m onsdag 8 februari.**

För mer information kontakta:
Ulrika Rattfeldt, tel: 08-506 20 225
ulrika.rattfeldt@stadsteatern.stockholm.se

stockholms stadsteater